

Klebelsberg Intézményfenntartó Központ
Oroszlányi Tankerülete

Tárgy: Tájékoztató a helyi esélyegyenlőségi program köznevelési intézményeket érintő felülvizsgálatához

Tisztelt Képviselő-testület!

Az utóbbi években a közoktatás folyamatos átalakuláson, megújuláson megy keresztül. A rendszer hatékonysága - a környezeti feltételek mellett - azon múlik, hogy a kialakított struktúrában milyen az infrastruktúra, miként biztosítottak a személyi és tárgyi feltételek, milyen módszerek kerülnek alkalmazásra. Keresnie kell azokat a megoldásokat, amelyek segítik az egész rendszer szakszerű, hatékony és törvényes működését, a demográfiai kihívásokat, a hátrányos helyzetű (HH), a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermek és tanuló részére az esélyegyenlőség biztosítását, a munkaerőpiaci elvárásoknak való megfelelést. Ehhez széleskörű összefogás kell az intézményfenntartó (KLIK), a működtető önkormányzat, a pedagógusok, valamint a szülők részéről.

Az „Európa 2020” stratégiával összhangban a „Köznevelés-fejlesztési stratégia” 2014-től 2020-ig irányozza elő az irányítási, fejlesztési és finanszírozási feladatokat, melyek közül több a helyi esélyegyenlőség biztosítására is útmutatóul szolgál.

Európai Unió „Európa 2020” stratégiájának kiemelt célkitűzései	A köznevelés-fejlesztési stratégia főbb elvei
- a képzettségi szint növelése, - a felsőfokú vagy azzal egyenértékű végzettséggel rendelkezők arányának növelése, - a végzettség nélküli iskolaelhagyás mértékének csökkentése, - az oktatás minőségének fejlesztése, - a vállalkozói készség felébresztése, ismeretekkel és készségekkel történő bővítése. - az egész életen át tartó tanulást megalapozó kulcskompetenciák megszerzésének elősegítése, - az iskola társadalmi kohézió erősítésében betöltött elsődleges szerepének megfelelően a hátrányos helyzetű tanulók kiemelt támogatása, - a tanulási nehézségek korai felismerése, - a személyre szabott pedagógiai megközelítések alkalmazása.	- nagyobb állami szerepvállalás, - a köznevelés közszolgálati szerepe hangsúlyozottan jelenjen meg, - egyensúly a nevelési és oktatási feladatok arányában, - az iskolák nevelő szerepe erősödjön; - egyensúly teremtése a tanulók lelki, szellemi és testi nevelésében; - a pedagógus életpálya presztízsének helyreállítása, - a teljes foglalkoztatottság megvalósítása, - a demográfiai folyamatok megfordítása, - a családközpontúság megvalósítása, - a társadalmi felzárkózást és az esélyteremtés növelése.

Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében tett intézkedések tankerületünkben

A tankerülethez tartozó oroszlányi köznevelési intézmények:

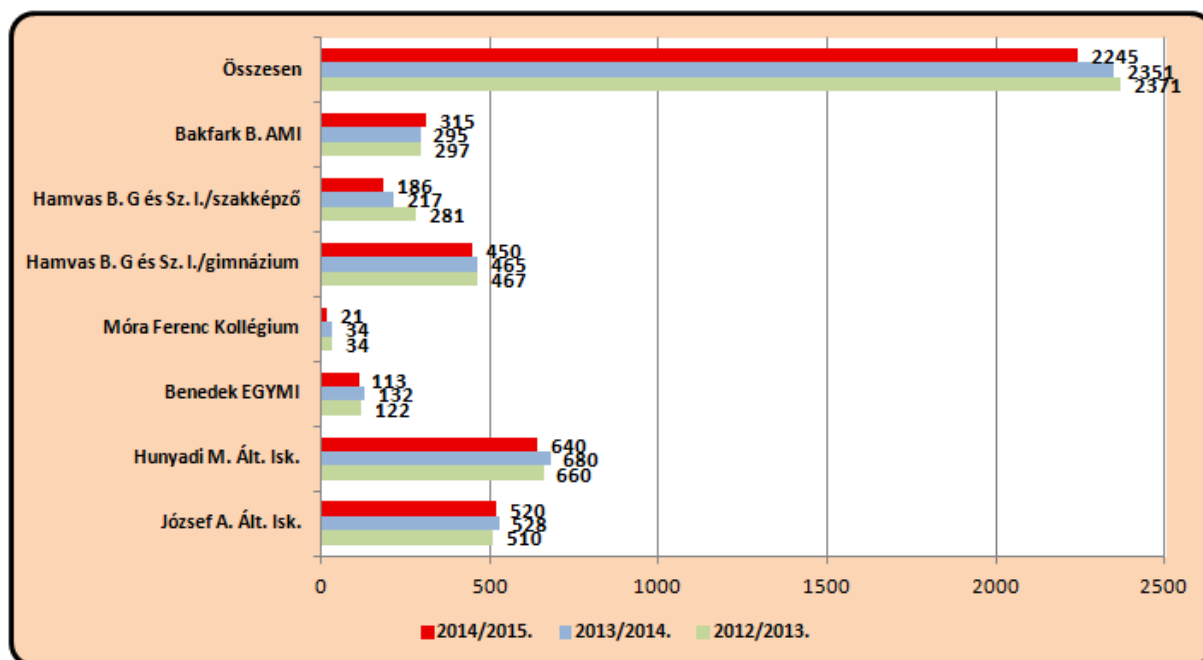
- Bakfark Bálint Alapfokú Művészeti Iskola (fenntartás)
- Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium (fenntartás)
  - Benedek EGYMI Móra Ferenc Kollégiuma (fenntartás)
- Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola (fenntartás)
- Oroszlányi József Attila Általános Iskola (fenntartás)
- Hamvas Béla Gimnázium és Szakképző Iskola (fenntartás)
  - Eötvös telephely (fenntartás és működtetés)

Létszámadatok alakulása az oroszlányi köznevelési intézményeknél

1. sz. táblázat: A 2014/2015-ös tanév létszámadatai intézményi bontásban:

Intézmény neve	feladatok	Tanulói létszám	2H tanuló száma/aránya	SNI	Közalkalmazottak létszáma			
					pedagógus	pedagógus munkát segítő	technikai	összesen
Bakfark Bálint Alapfokú Művészeti Iskola 039939	alapfokú művészet- oktatás	315	14 4%	5	15,5	1,5	0	17
Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium 038528	összesen	134	20 14,9 %	93	37	12	0	49
- óvoda	óvodai ellátás	12	1 8%	12	3	2	0	5
- általános iskola	SNI tanulók általános iskolai nevelés, felnőttoktatás ifjúsági tagozaton, speciális szakiskolai nevelés-oktatás	96	16 16,6 %	71	24	4	0	28
- EGYMI	fejlesztő nevelés, oktatás, logopédiai ellátás, konduktív módszertani feladatok	5 66 más intézmény tanulói	0	5	7	4	0	11
- Kollégium	kollégiumi ellátás	21	3	5	3	2	0	5
Hamvas Béla Gimnázium és Szakképző Iskola 031932		636 ebből nappali: 538	36 ebből nappali: 33	17 ebből nappali 17	58,5	4	6	68,5
- székhely-gimnázium	gimnáziumi nevelés-oktatás, szakközépiskolai nevelés-oktatás, felnőttoktatás	450 ebből nappali: 371	17 ebből nappali: 14	7 ebből nappali 7	37	2,5	0	39,5
- Eötvös telephely	szakközépiskolai nevelés-oktatás, szakiskolai nevelés-oktatás, felnőttoktatás	186 ebből nappali: 150	19 ebből nappali: 0	10 ebből nappali 10	21,5	1,5	6	29

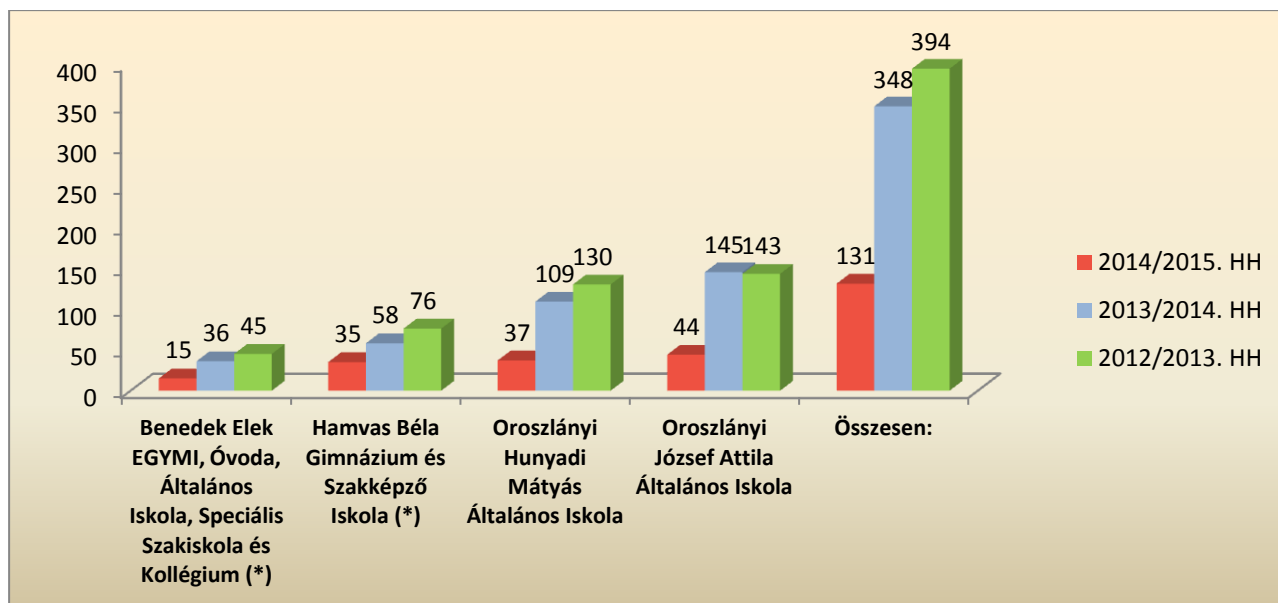
Oroszlányi Hunyadi Mátyás Általános Iskola 031829	általános iskolai nevelés	640	37 5%	23/ 2	61	4,5	0	65,5
Oroszlányi József Attila Általános Iskola 031828	általános iskolai nevelés	520	44 8,4%	23/ 1	51,5	5	0	56,5

1. ábra: A tanulói létszám változása iskolánként

A járásban két évtized alatt 10,49 %-kal, az elmúlt négy évet alapul véve 6,79 %-kal csökkent a lakosság száma. Oroszlányban az elmúlt egy évtizedben több mint ezer fővel kevesebb a 18 éven aluliak száma. Ez a tendencia az elmúlt 3 tanévben sem változott. Ez egyrészt a születések számának csökkenésével magyarázható. Másrészt a települések fiatalabb korosztályának elvándorlásával. Újabb tendencia a külföldi munkavállalás, ezzel együtt a család kiköltözése. Jelenleg iskoláinkból 53 tanköteles korú gyermek tanul más országban.

Két intézménytípust elemezve: Az oroszlányi általános iskolások száma 3 év alatt 0,8 %-kal volt kevesebb. Az előző tanévben (jogszályváltozás miatt a nyári születésű gyermekek beiskolázása) kisebb növekedés volt, mely a jelenlegi 2014/2015-ös tanévre kisebb mértékben ismét csökkent, hosszabb távon azonban stagnálás várható. A középiskolánál 14,97 %-os a fogyás, ezen belül is a szakképző évfolyamokon jelentős (demográfiai csökkenés mellett a tankötelezettségi korhatár miatt nagyobb lett a lemorzsolódás).

2. ábra: A hátrányos helyzetű (HH) tanulók számának alakulása

A 2014. októberi statisztikai adatok alapján az oroszlányi iskolákban tanuló gyerekek 6,78 %-a hátrányos helyzetű (2. ábra). Ez az arány nem összevethető a korábbi adatokkal, mivel a hátrányos helyzet meghatározása 2014-ben változott. A tapasztalat alapján a korábbi helyzetekhez viszonyítva a tanulók családi háttere viszont nem változott. Évről évre nő a SNI tanulók száma (1. sz. táblázat: a középiskolások 2,67 %, az általános iskolások 10,9 %), ezen belül is az autizmus spektrumzavarral diagnosztizáltak száma.

A fenti táblázat adatai is mutatják, hogy az oroszlányi iskolák esetében sok a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló. 2013-ig az iskoláknál 1-1 ifjúságvédelmi felelős látta el a gyermekvédelmi feladatokat. Ennek eltörlésével 2013. szeptemberétől több kolléga megosztva látja el ezt a feladatot. Jelenleg a problémák kezelésénél az igazgatónak kell egyeztetnie az iskola részéről a jelzőrendszer tagjaival és ez jelentős többletfeladattal jár.

A gyermekvédelem területén a jelzőrendszer működése azonban nem csak emiatt akadozik. Míg korábban az önkormányzati feladatellátás keretében egy fenntartó volt, most a jelzőrendszer tagjai, a feladatok más-más fenntartó, működtető alá kerültek. (Járási Hivatal, Kormányhivatal, KLIK, önkormányzat) Nincs koordináló a szakterületek között.

SWOT analízis a gyermek- és ifjúságvédelem köznevelést érintő területén:

Erősség	Gyengeség
» A köznevelési intézményhálózat széleskörű, az infrastrukturális ellátottság valamennyi iskolánál jónak mondható. » Jó együttműködés az önkormányzatokkal és az intézményvezetőkkel. » A szakos ellátottság biztosítása; » Az iskolai sajátosságokat figyelembe véve biztosított a változatos 16 óráig történő egész napos iskolai ellátás (tehetséggondozás, fejlesztés). » Az iskolák közötti együttműködés számos területen jó (továbbképzések, versenyek, fórumok, stb.) » Az iskolai hagyományok alkalmasak a közösségi szellem kialakítására, iskolai közösségek összekovácsolására.	» Folyamatosan csökken a fiatalok száma. » A kompetenciaalapú oktatás bevezetése ellenére a mérési eredményeink évek óta stagnáltak. » A továbbtanulás, az életpálya kezdetén az integráció, a támogatások ellenére továbbra is előnyösebb helyzetben vannak azok a fiatalok, akiknél a szülők magasabb iskolai végzettséggel, jobb anyagi helyzettel rendelkeznek. » Magas a szociális támogatásra rászoruló fiatalok száma. » Gyógy-testnevelés biztosításának járési szintű visszaesése. » Még mindig nagy a lemorzsolódás a szakiskolában, körükben rosszabb a munkába állás elhelyezkedési lehetősége.

» Helyi szinten az önkormányzat támogatási lehetőséget biztosít az iskolák számára (helyi ösztöndíj, pályázatok). » Pályázati rendszerben az iskolák hátrányos helyzetű tanulói támogatást kapnak a fenntartótól (Útravaló, IPR stb...). » Egyre többen kérik a gyermekükkel kapcsolatos problémák megoldásához szakemberek közreműködését (utazó gyógypedagógus hálózat, pedagógiai szakszolgálati ellátás, helyi gyermek neurológia, szociális szolgálat pszichológusa). » Többségében támogató szülői háttér.	
Lehetőség	Veszélyek
» A fogyatékosok esélyegyenlőségének biztosítása nem minden intézménynél valósult meg (pl. akadálymentesítés) de több területen, - így az SNI ellátás - jelentős előrelépés történt (Benedek EGYMI, eszközellátottság, fejlesztések stb...). » A szakképzés átszervezése az elhelyezkedés esélyeit növelheti. » A járásban a középiskolai szerepvállalás erősítése. » Az info-kommunikációs eszközök széleskörű használatával hatékonyra válhat az információáramlás, a tudás hozzáféréseinek lehetősége. » A továbbképzések segítséget adhatnak az ifjúság problémakezelésekre. » A csellengő fiatalok hasznos időtöltésének megszervezése. » A prevenció munkáinak kiszélesítése, erősítése, melyhez adott az intézményi és szakmai háttér. » Ifjúság egészségi állapotának pozitív változása: a mindennapos testnevelés, a sportolási lehetőségek kiszélesítésével, több sportág megjelenítésével még több fiatal esetében lehetne a mozgásszegény, az egészségtelen életmódot megszüntetni.	» A periférián élő fiatalok az iskolai rendszerből kikerülve még inkább a perifériára kerülnek. » A tankötelezettség korhatárának csökkentése növelheti a lemorzsolódást. » A szakiskolai képzésből kikerülő fiatalok egyre nagyobb hányada funkcionálisan analfabéta. » Nő az ifjúság körében a deviáns magatartás szélsőségesebb megnyilvánulása (ön és közveszélyesség). » Az iskoláknál megszűnt a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatkör. » A szakértői vizsgálatok alapján várhatóan tovább fog nőni a BTM-es, az SNI, a gyógytestnevelésre utalt tanulók száma.

A felmérések még mindig azt mutatják, hogy a tanulók nagy része küszködik tanulási problémákkal, ezért továbbra is nagy hangsúlyt kell fektetni a tanulási módszerek elsajátítását szolgáló készségek fejlesztésére. A beilleszkedési, a tanulási, és magatartászavaros tanulók (BTM) száma az erőfeszítések ellenére sem csökkent. Szükség lenne további speciális szakemberek (saját iskolapszichológus, fejlesztőpedagógus) biztosítására.

Tankerületünk az elmúlt két évben helyi szinten kereste a kialakult helyzetre a megoldást. Az iskoláknál bővítettük a pedagógiai asszisztensek számát. Javasoltuk, hogy az asszisztensek közül (jogszabály lehetőséget ad rá) 1 fő lássa el a továbbiakban a gyermekvédelmi feladatokat. 2015. szeptemberétől az ezen munkakörben, pedagógus végzettségű alkalmazott is „pedagógus 1” besorolás alá esik. 2015. szeptemberétől a Hunyadi iskolában ebben a formában látják el a feladatot. Az általános iskolákban a BTM-es tanulók fejlesztésével 2-2 fejlesztő pedagógus foglalkozik. 2015. szeptemberétől a Hamvas Béla Gimnáziumban is tudunk 0,5 álláshelyen fejlesztő pedagógus alkalmazni, a középiskolánál ez a feladat eddig ellátatlan volt.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálása, a fejlesztendő gyerek száma szükségessé tette további speciális szakemberek bevonását, melyet valamennyi intézményünkénél az utazó

gyógypedagógiai hálózaton keresztül a Benedek EGYMI biztosít. Álláshely egyeztetést követően 2015. szeptemberétől a Benedek EGYMI-nél 0,5 álláshelyen iskolapszichológus alkalmazására kerül sor, aki a többi iskolánál is ellátja a feladatot.

Az iskolákban továbbra is folytatódnak azok a programok, mely a hátrányos helyzet enyhítésére szolgálnak. Az esélyegyenlőség biztosítására szolgáló részletes intézkedéseket az iskolák pedagógiai programjai tartalmazzák.

Mind a fenntartó, mind a működtető részéről támogatást kaptak/kaphattak a hátrányos helyzetű tanulók a tanulásuk/ továbbtanulásuk, ismeretszerzésük terén:

- Útravaló pályázat (a választott középiskolába bekerüléshez támogatás),
- Arany János Tehetséggondozó Program (középiskolai továbbtanulás),
- helyi önkormányzati által nyújtott középiskolásokat érintő támogatás (szociális helyzet és tanulmányi eredmény alapján),
- helyi önkormányzat által nyújtott ösztöndíj (2015. szeptemberétől a szakképzés területén),
- Határon túl pályázat keretében,
- valamint a fenntartó támogatásával kirándulásokon, rendezvényeken való részvételhez.

A különböző projektek közül kiemelendő az IPR pályázat, melyre 2014/2015-ös tanévben a két általános iskola 5,4 M Ft-ot kapott. Sok tanuló jutott hozzá taneszközhöz, ruha neműhöz. Az összegből az iskolák kirándulásokat, színházi rendezvényeket, egyéb iskolai programokat, iskolai felszereléseket, továbbképzéseket finanszíroztak.

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem a mellékelt tájékoztató megvitatását, elfogadását!

Oroszlány, 2015. június 15.

Biró Mónika
tankerületi igazgató